

i missilskjoldprojektet. Dilemmaet består imidlertid i, at vi for at få adgang til at få genforhandlet forsvarsaftalen af 1951 i forvejen må stille os positive i forhold til både missilskjoldet, og at Thuleradaren benyttes til projektet.

Jeg er til gengæld fuldstændig sikker på, at et grønlandsk nej ville betyde, at regeringens positive forhandlingsvilje straks ville ændres til stærk uvilje og bebrejdelse af de grønlandske myndigheder.

Udenrigsministeren er i dag i pressen citeret for at sige, at han synes, det er mærkeligt, at landsstyret har behov for mere tid til konsultationer med deres bagland, og han er også citeret for at sige, at en fastholdelse af kravet om medbestemmelse er det samme som et nej til et fælles forhandlingsudspil. Regeringen har således allerede fortalt landsstyret, hvad landsstyret bør mene.

Som sagt står vi i et ægte klassisk dilemma. Jeg mener også, at Danmark står i et dilemma. Det danske dilemma består i – som også andre har påpeget – at Danmark, også i missilskjold-sagen, først og fremmest forholder sig til USA's ønsker og holdninger og i mindre grad til, hvad de 14 andre EU-medlemmer og europæiske samarbejdspartnere måtte mene om sagen.

Forskeren Preben Bonnén siger også i dagens aviser, at Storbritannien og Danmark sikkert vil få regningen betalt for at komme ind under et eventuelt kommende missilskjold, fordi de to lande har aktiver, som USA har brug for.

Det vil selvfølgelig være interessant at høre en reaktion fra regeringen på disse synspunkter. Er det rigtigt, at regeringen kalkulerer med at kunne komme gratis med, hvis og når man stiller Thuleradaren til rådighed?

Kl. 18.30

Lars-Emil Johansen (SIU):

Danmark er et lille land, og derfor mener mange åbenbart, at det er klogest at lægge sig tæt op ad for ikke at sige ind under de magter, som man på det givne tidspunkt tror er verdens stærkeste. Det er der for så vidt megen god mening i, hvis man så bare ville indrømme det i stedet for at lade historieforskningen afsløre det, efter at det har fundet sted under andre forklaringer.

Det ville således i dagens Danmark være et stort fremskridt, hvis den danske regering indrømmede, at den positive holdning til USA's missilskjoldplan er baseret på denne politik, i stedet for at søge at bortføje enhver tvivl om risikoen ved missilskjoldprojektet og i stedet for at

lade, som om man ikke er vidende om, hvilke potentielle farer for såvel Grønland som den skrøbelige militære balance i verden dette projekt muligvis medfører, og erkende, at man ved et ja til dette projekt kaster Grønland ind i en ny militær verdensudvikling, som man ganske enkelt ikke kan garantere noget om.

Det er jo det, der er ved at ske. Det fremgik med al tydelighed af Folketingets egen høring om missilskjoldet i sidste uge. Man skal være lederskribent på Berlingske Tidende eller ordfører for partiet Venstre for at være i stand til at overse dette faktum.

I Grønland forstår vi godt det danske behov. Vi kender meget vel til at være et lille land, der mere eller mindre frivilligt er afhængig af en større magt, økonomisk såvel som militært. Vi har for længst lært, at der ikke kommer nogen positiv fremdrift ud af en gold nejpolitik, uanset hvor rigtig eller retfærdig den måtte være.

Den amerikanske anmodning om et udvidet brug af Thule Air Base og dermed af Grønland har skabt en ny historisk situation, som vi i Grønland reelt har to muligheder for at forholde os til: Vi kan sige nej og se passivt på, hvad følgerne bliver, eller vi kan nødtvungent acceptere det og aktivt søge at bestemme, hvad nogle af følgerne skal blive.

Vi får under alle omstændigheder ingen garanti for, at Thule Air Base hverken bliver en mere eller en mindre farlig gæst for vores land. Det eneste, vi ved med sikkerhed, er, at inden for det danske rige er det os, der må bære den fysiske risiko ved at have et potentielt mål for international terrorisme og krigshandlinger placeret i vores område, for det er Thule Air Base i dag, og det vedbliver den med at være, uanset om basen tjener fredens eller oprustningens sag.

Det har vi påpeget, så længe hjemmestyret har eksisteret, og lige så længe har vi krævet, at den risiko følges op af indsigt og medbestemmelse, hvor vi får fuld indsigt i den risiko, som Danmark er villig til at udsætte os for. Med USA's anmodning må tiden være kommet til at imødekomme dette ønske.

Den nordatlantiske gruppe har aktivt arbejdet på at sikre, at denne situation blev brugt til et nyt og positivt samarbejde mellem den danske regering og det grønlandske landsstyre over for USA med netop dette ønske i fokus. Derfor udarbejdede vi allerede i begyndelsen af denne måned et forslag til en ny aftale mellem USA, Danmark og Grønland, der ville kunne føre til en situation, hvor alle fik deres ønsker opfyldt.